

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра охорони праці та біотехнічних систем у тваринництві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Механіко-технологічний факультет
17 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА В АГРОІНЖЕНЕРІЇ

Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність Н7 «Агроінженерія»
Освітньо-наукова програма «Агроінженерія»
Механіко-технологічний факультет
Розробник: ХМЕЛЬОВСЬКИЙ В.С., докт. техн. наук, професор

Київ – 2026 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Регуляторна політика в агроінженерії»

Дисципліна є однією з обов'язкових компонентів, визначає унікальність освітньої програми та забезпечує формування комплексу необхідних знань та вмінь при підготовці магістрів за освітньою програмою "Агроінженерія".

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-ступінь	ОС «Магістр»	
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»	
Спеціальність	208 «Агроінженерія»	
Спеціалізація	Дослідник	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова / вибіркова	
Мова викладання	українська	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-/-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні заняття	15 год.	
Самостійна робота	90 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна "Регуляторна політика в агроінженерії" є однією з обов'язкових компонентів, визначає унікальність освітньо-наукової програми та забезпечує формування комплексу необхідних знань та вмінь при підготовці магістрів за освітньо-науковою програмою "Агроінженерія".

Мета навчальної дисципліни – забезпечити здатність використовувати нормативно-законодавчу базу з метою управління процесами у аграрному виробництві, при дослідженні, моделюванні, проектуванні і експлуатації агроінженерних систем.

Завдання навчальної дисципліни – сформувати здатність до отримання і аналізу інформації щодо тенденцій розвитку аграрних наук, технологій і техніки в агропромисловому виробництві, здатність використовувати управлінські аспекти у межах проблеми діяльності аграрного виробництва та для гарантування екологічної безпеки у аграрному виробництві.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні компетентності:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

обов'язкові:

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Проектування технологічних процесів у тваринництві» (за їх наявності) Законодавство і право в АПК, Аграрна політика, Економіка технологічних систем, Охорона праці в агроінженерії.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння аспектів професійної діяльності.
- ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді.
- ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 8. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

- СК 1. Здатність розв'язувати складні управлінські задачі та проблеми в сфері сільськогосподарського виробництва.
 - СК 11. Здатність до отримання і аналізу інформації щодо тенденцій розвитку аграрних наук, технологій і техніки в сільськогосподарському виробництві.
 - СК 14. Здатність гарантувати екологічну безпеку у сільськогосподарському виробництві.
- За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати наступні програмні результати навчання:

- ПРН 1. Володіти комплексом необхідних гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, достатніх для досягнення інших результатів навчання, визначених освітньою програмою.
- ПРН 3. Знати, розуміти і застосовувати норми законодавства, що стосуються професійної діяльності.
- ПРН 4. Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються агроінженерії.
- ПРН 6. Приймати ефективні рішення стосовно форм і методів управління інженерними системами в АПК.
- ПРН 20. Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.
- ПРН 21. Розробляти заходи з охорони праці в сфері сільськогосподарського виробництва відповідно до чинного законодавства.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну - денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Мета, завдання та місце дисципліни в навчальному процесі	1	6	2				8							
Тема 2. Земельна реформа - основа аграрного виробництва	2	8	2		2		12							
Тема 3. Державні програми підтримки аграрного виробництва	3	8	2		3		12							
Тема 4. Організація проектно-кошторисної справи	4	8	2		1		12							
Разом за змістовим модулем 1	4	30	8		6		44							
Змістовий модуль 2.														
Тема 5. Правове регулювання та	5	8	2		2		12							

проектування аграрних підприємств в рослинництві та первинній переробці продукції													
Тема 6. Правове регулювання та проектування аграрних підприємств в тваринництві та первинній переробці продукції	6	8	2	2	12								
Тема 7. Форми статистичної звітності	7	8	2	2	11								
Тема 8. Правове регулювання та звітність об'єкта аграрного виробництва	8	8	2	2	11								
Разом за змістовим модулем 2	8	8	8	8	46								
Усього годин		120	16	14	90								

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мета, завдання та місце дисципліни в навчальному процесі	2
2	Земельна реформа - основа аграрного виробництва	2
3	Державні програми підтримки аграрного виробництва	2
4	Організація проектно-кошторисної справи	2
5	Правове регулювання та проектування аграрних підприємств в рослинництві та первинній переробці продукції	2
6	Правове регулювання та проектування аграрних підприємств в тваринництві та первинній переробці продукції	2
7	Форми статистичної звітності	2
8	Правове регулювання та звітність об'єкта аграрного виробництва	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавство аграрного сектора України	2
2	Визначення вихідних даних і розробка завдання на створення підприємства	2
3	Механізми державної підтримки. Програма часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва	2
4	Проектування генерального плану аграрного підприємства	3
5	Транспортна задача	3
6	Види документообігу	2
	Всього	14

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні задачі та принципи регуляторної політики	10
2	Земельна реформа, як захід підвищення виробництва	10
3	Роль держави в аграрному виробництві	10
4	Основи проектно-кошторисної документації	10

5	Особливості у веденні виробничої діяльності в рослинництві та первинній переробці продукції	10
6	Особливості у веденні виробничої діяльності в тваринництві та первинній переробці продукції	15
7	Основи документообігу	15
8	Взаємовідносини підприємства та бержави	10

Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами (додатки).

Питання до модуля 1:

1. Стан і перспективи аграрного сектору.
2. Основні напрямки і труднощі розвитку аграрного сектору на сучасному етапі.
3. Суть і значення аграрної реформи.
4. Які чинники мають найбільш помітний вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні?
5. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають макроекономічні чинники?
6. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають Інституційні чинники?
7. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають Структурні чинники?
8. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають Бюджетні чинники?
9. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають податкові чинники?
10. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають кредитно-фінансові чинники?
11. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають цінові чинники?
12. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають Зовнішньоекономічні чинники?
13. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають Екологічні чинники?
14. Який вплив на перебіг і результативність аграрної реформи в Україні мають Соціальні чинники?
15. Яка основна функція державного регулювання.
16. Що відносять до основних інструментів регулювання попиту?
17. Стадії життєвого циклу підприємства.
18. Зовнішнє середовище підприємства та його характеристика і складові.
19. Порядок утворення підприємства.
20. Яку основну функцію виконують склади на підприємствах
21. Реєстрація підприємства у органах державної влади..

Питання до модуля 2:

1. Яка звітність дає змогу підприємству співпрацювати з державою?
2. Чим регламентуються правові основи з питань складання фінансової звітності.
3. Види звітності підприємства.
4. Що належать до стандартних форм квартальної та річної фінансової звітності
5. Яким чином реалізується податкова звітність..
6. Які дані входять в розрахунково-звітну документацію
7. Які дані входять в облікову документацію.
8. Які дані входять в податкові повідомлення (документацію).
9. Які дані входять в супутню (чи довідкову) документацію.
10. До чого призводить наявність понаднормативних запасів в складі?
11. При збільшенні розміру замовлення, як реагують витрати на замовлення?
12. З чого складається загальна величина витрат на замовлення і зберігання складських запасів.
13. Куди спрямовуються кошти держпідтримки за програмою часткової компенсації вартості с-г. техніки та обладнання
14. Що є головною задачею дистриб'ютора.
15. Методи визначення загального запасу засобів виробництва.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Класифікація галузей транспорту.
2. Юридична особа і її ознаки.
3. Класифікація юридичних осіб.

4. Підприємство, його характеристика.
5. Класифікація підприємств.
6. Характеристики, переваги і недоліки виробничого кооперативу.
6. Класифікація господарських товариств.
8. Види відповідальності учасників товариств.
9. Характеристика, переваги і недоліки повного товариства.
10. Характеристика, переваги і недоліки товариства на вірі.
11. Характеристика, переваги і недоліки товариства з обмеженою відповідальністю.
12. Характеристика, переваги і недоліки товариства з додатковою відповідальністю.
13. Акціонерне товариство, його типи.
14. Характеристика, переваги і недоліки відкритого акціонерного товариства.
15. Характеристика, переваги і недоліки закритого акціонерного товариства.
16. Чинники зовнішнього середовища підприємства.
17. Ринкова інфраструктура.
18. Договір.
19. Чинники вибору організаційно-правової форми підприємства.
20. Реєстрація підприємства у органах державної влади.
21. Порядок ліквідації підприємства.
22. Спеціалізація транспортних підприємств.
23. Поняття послуги. Транспортна послуга.
24. Класифікація транспортних послуг.
25. Чинники, що визначають попит транспортних послуг.
26. Системи управління підприємством
27. Горизонтальний і вертикальний розподіл праці на підприємстві.
28. Процес управління підприємством.
29. Завдання управління підприємством.
30. Формування системи управління підприємством.
31. Модель управління підприємством.
32. Основні функції управління.
33. Етапи процесу контролю на підприємстві.
34. Мотивація персоналу.
35. Методи управління.
36. Моделі управління підприємством (МВО, модель стратегічного управління, система збалансованих показників) та їх характеристика.
37. Стратегія підприємства.
38. Організаційні структури управління підприємством, їх переваги і недоліки.
39. Види зв'язків, що визначають відповідний тип організаційної структури управління підприємством.
40. Колективний договір.
41. Територіально-виробничий комплекс (ТВК).
42. Особливості і ознаки ТВК.
43. Міжрайонні та внутрішньорайонні транспортно-економічні зв'язки.
44. Ознаки міжрайонних та внутрішньорайонних транспортно-економічних зв'язків.
45. Чим визначається розвиток магістрального та внутрішньорайонного транспорту?
46. Коефіцієнт перевізності
47. Методи планування розвитку транспорту.
48. Розвиток транспорту у регіонах зі сформованою мережею шляхів сполучення.
49. Економічний район.
50. Низовий економічний район.
51. Єдиний виробничо-технічний принцип.

Самостійна робота:

Варіант 1. Реальні інвестиції. Визначення, склад.

Варіант 2. Фінансові інвестиції. Визначення, склад.

Варіант 3. Інноваційні інвестиції. Визначення. Класифікація інновацій на рівні підприємства (типи інновацій).

Варіант 4. Інноваційна діяльність. Напрямки інноваційної діяльності згідно Господарського кодексу України.

Варіант 5. Прямі і портфельні (непрямі) інвестиції. Визначення і коротка характеристика.

Варіант 6. Інвестиції за ступенем ризику. Класифікація і коротка характеристика.

Варіант 7. Інвестиції за рівнем ліквідності. Класифікація і коротка характеристика високоліквідних та середньоліквідних інвестицій.

Варіант 8. Інвестиції за рівнем ліквідності. Класифікація і коротка характеристика низьколіквідних та неліквідних інвестицій.

Варіант 9. Інвестиції за терміном інвестування. Класифікація і коротка характеристика

Варіант 10. Інвестиції за формами власності капіталу, що інвестується. Класифікація і коротка характеристика приватних, державних і змішаних інвестицій.

Варіант 11. Інвестиції за формами власності капіталу, що інвестується. Класифікація і коротка характеристика іноземних інвестицій. Об'єкти іноземних інвестицій в Україні.

Варіант 12. Інвестиції за рівнем прибутковості. Класифікація і коротка характеристика високоприбуткових і середньодоходних інвестицій.

Варіант 13. Інвестиції за рівнем прибутковості. Класифікація і коротка характеристика низькодоходних і недоходних інвестицій.

Варіант 14. Інвестиції за цілями застосування. Класифікація і коротка характеристика.

Практичне заняття

Задача 1. Обчисліть, якою буде щорічна величина депозитного вкладу до банку обсягом 100 грн. протягом 3 років за умов нарахування складних відсотків, якщо річна відсоткова ставка банку за депозитами становить 20%. Через який термін часу сума вкладу збільшиться вдвічі за умов нарахування складних відсотків.

Задача 2. Реалізація інвестицій в сумі К під 20% річних передбачає отримання річного доходу обсягом 100 грн. протягом 3 років. Для оцінки прибутковості цієї інвестиції визначити суму теперішньої вартості прибутків на кінець кожного року.

Задача 3. Що є вигіднішим: придбати акції компанії «А» чи акції компанії «Б» (рівного номіналу), якщо акція «А» протягом 5 років забезпечує дохід 10 грн. на рік та дисконтується під 10% річних, а акція «Б» протягом 5 років – річний дохід в сумі 10,25 грн. та 12% річних.

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування (за темами, модульне, підсумкове);
- співбесіда;
- захист практичних, самостійних робіт;
- екзамен.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання (лекція, дискусія, співбесіда);
- метод практико-орієнтованого навчання (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- метод навчальних дискусій;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування, рецензування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;

- тестування за темами;
- захист практичних робіт;
- захист самостійних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Тема 1.	Знати мету, основні задачі та принципи формування регуляторної політики в аграрному виробництві	7
Тема 2	Розуміти роль суб'єктів, які володіють земельними ресурсами на економічну, екологічну та продовольчу безпеку України. Знати основні напрями та обсяги виробництва та споживання продукції аграрного виробництва.. Знати термінологію що використовується в законотворенні пов'язаним із земельними ресурсами. Вміти користуватись законодавчою базою стосовно земельних ресурсів.	10
Тема 3	Знати наукові основи формування програм Державної підтримки аграрного виробництва. Вміти оцінювати ризики пов'язані із аграрним виробництвом Аналізувати технічне забезпечення аграрного виробництва та вміти прогнозувати розвиток науково-технічного прогресу.	10
Тема 4	Знати основні вимоги при визначенні економічної доцільності будівництва й розміщення майбутнього підприємства разом з питаннями забезпечення підприємства сировиною, енергією, паливом, водою із врахуванням економічних показників. Аналізувати економічну ефективність використання власної та закупівельної кормової бази	10
Практична робота 1	Здача практичної роботи: визначити економічну ефективність функціонування агроecosистем з виробництвом аграрної продукції.	10
Практична робота 2	Здача практичної роботи: провести аналітичні дослідження договорів та навчитись складати «договір про оренду землі» з врахуванням виробничих небезпек пов'язаних із сільськогосподарським виробництвом.	10
Практична робота 3	Здача практичної роботи: ознайомитися з пропозиціями Державної підтримки аграрного виробництва.	10
Практична робота 4	Здача практичної роботи: оволодіти порядком складання зведеного кошторисного розрахунку	10
Самостійна робота	Виконання самостійної роботи за обраною темою	13
Модульний контроль	На основі матеріалу тем 1-8	10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2		
Тема 5	Знати формування інституціональних та інфраструктурних умов функціонування агропродовольчих ринків, для забезпечення	10

	продовольчої безпеки країни та стабільних доходів і зайнятості сільського населення. Знати способи підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості галузі.	
Тема 6	Знати способи підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості галузі та усунення значних коливань цін на продукцію сільського господарства	10
Тема 7	Знати загальні відомості про адміністрування податків, зборів, платежів. Знати відповідальність, яку несуть особи, які складають податкову звітність.	10
Тема 8	Знати загальні відомості про процес податкової звітності Знати строки сплати податкового зобов'язання та вміти <u>подавати податкові декларації до контролюючих органів.</u>	10
Практична робота 5	Задача практичної роботи: розрахувати технологічні, технічні та техніко-економічні показники при проектуванні генерального плану тваринницької ферми.	10
Практична робота 6	Задача практичної роботи: розробити генеральний план тваринницької ферми з відділенням первинної переробки продукції	10
Практична робота 7	Задача практичної роботи: ознайомитись з формами податкової декларації та провести відповідні розрахунки.	10
Практична робота 8	Задача практичної роботи: визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів.	10
Самостійна робота	Виконання самостійної роботи за обраною темою з використанням англійських джерел	10
Модульний контроль	На основі матеріалу тем 5-8.	10
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота, $(M1 + M2)/2 * 0,7$		70
Додаткові бали (відповіді на контрольні/додаткові питання, зарахування результатів неформальної освіти, інша навчальна робота за темами курсу)		30
Екзамен		30
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедайннів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, тимчасова непрацездатність)
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Письмові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, тимчасова непрацездатність, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканатом)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни:
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1846>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- посилання на цифрові освітні ресурси;

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни;
- відеоматеріали до лекційних занять;
- нормативні документи.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Кваша С. М., Діброва А. Д., Жемойда О. В. Аграрна політика: навч. посібник / С. М. Кваша, А. Д. Діброва, О. В. Жемойда. Київ, Ліра-К, 2018. 388 с.
2. Розвиток аграрної політики України в умовах Євроінтеграції: монографія / За ред.: А. Д. Діброва, В. Є. Андрієвського; Національний університет біоресурсів і природокористування України. К. : ТОВ "Інтердрук", 2014. 568 с.
3. Регулювання аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції / за ред. Діброва А.Д., Андрієвського В.Є.; НУБіП України; Інститут розвитку аграрних ринків. – К., 2014. – 572 с.
4. Загурський О. М., Вертій Ж. С. Соціальні інвестиції як засіб державної аграрної політики. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 2. С. 207-212.
5. Дудка О. І. Механізми державного регулювання розвитку аграрного сектору України. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 13. С. 99–102.
6. Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Сучасні виклики модернізації аграрної політики України. Вісник аграрної науки. 2017. № 11. С. 9-22.

– допоміжна.

1. Данкевич В. Є. Розвиток земельних відносин в умовах глобалізації: монографія / Данкевич В. Є. Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2017. 392 с.
2. Діброва А. Д. Аграрна політика США: тенденції розвитку та уроки для України . Економіка АПК. 2007. № 6. С. 127-132.
3. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформаційно-аналітичний збірник (випуск 6) / За ред. П.Т.Саблука та ін. — К, 2011. — С. 601.
4. Луценко М.М., Іванишин В.В., Смоляр В.І. Перспективні технології виробництва молока. - Монографія. - К.: ВЦ «Академія». - 2006. - 192 с.
5. Машиновикористання у тваринництві: лабораторний практикум. – В.Т.Дмитрів, Ю.М.Носов, В.М.Сиротюк, Я.С.Жінчин, Б.І.Затхей, С.М.Кондур, Я.В.Шолудько; за ред. Дмитріва В.Т. – Львів, 2004. – 252с.
6. Держгеокадастр. <http://land.gov.ua/>
7. Кооперування та агропромислова інтеграція фермерського виробництва. <http://agroua.net/economics/documents/category-97/doc-116/>
8. Діброва А.Д. Ефективність державної підтримки виробництва продукції тваринництва в Україні / Діброва А.Д. //Економіка АПК. – 2010. – №9. – С.54–60.

13. Інформаційні ресурси

- наукові статті науково-педагогічних працівників НУБіП України <http://elibrary.nubip.edu.ua>;
- наукові статті магістрів НУБіП України <http://elibrary.nubip.edu.ua>;
 - автореферати дисертацій, захищених в НУБіП України <http://elibrary.nubip.edu.ua>;
 - матеріали конференцій НУБіП України <http://elibrary.nubip.edu.ua>;
 - дипломні роботи НУБіП України <http://elibrary.nubip.edu.ua> ;
 - методичні матеріали на підтримку навчального процесу НУБіП України <http://elibrary.nubip.edu.ua>, <http://moodle.nubip.edu.ua>;
 - опис відкритих електронних навчальних курсів НУБіП <http://elibrary.nubip.edu.ua>;
 - електронні навчальні курси науково-педагогічних працівників НУБіП України <http://moodle.nubip.edu.ua>, <http://elearn.nubip.edu.ua>;
 - стандарти (Кодекс Аліментаріус, ISO, СОУ, ДСТУ) <http://elibrary.nubip.edu.ua>;
 - тематичні практико-орієнтовані інформаційні статті <http://agroua.net>.
- Науковий журнал «Наукові доповіді НУБіП України» <http://nd.nubip.edu.ua/>
 Навчально-інформаційний портал <http://moodle.nubip.edu.ua/> та <http://elearn.nubip.edu.ua>.
Сайт бібліотеки НУБіП України:
<http://library.nubip.edu.ua/> та <http://dspace.nubip.edu.ua>

<http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/5981> посібник «ПіРТС у тваринництві»;
<http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/5980> підручник «Машини та обладнання для тваринництва»
<http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/5982> підручник «Проектування технологічних процесів у тваринництві»